VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2009. gada 18. decembrī *

Apvienotās lietas T-440/03, T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 un T-484/04

Jean Arizmendi, ar dzīvesvietu Baijonnā [*Bayonne*] (Francija), un 60 citi prasītāji (kuru vārdi ir minēti pielikumā), kurus pārstāv lietā T-440/03 — Ž. F. Periko [*J.-F. Péricaud*], P. Periko [*P. Péricaud*] un M. Turnuā [*M. Tournois*] un lietās T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 un T-484/04 — Ž. F. Periko un M. Turnuā, *avocats*,

prasītāji,

ko atbalsta

Chambre nationale des courtiers maritimes de France, Parīze (Francija), ko pārstāv Ž. F. Periko, *avocat*,

persona, kas iestājusies lietā T-440/03,

* Tiesvedības valoda — franču.

pret

Eiropas Savienības Padomi, ko sākotnēji pārstāvēja Ž. P. Žakē [*J.-P. Jacqué*] un M. Džordži Forta [*M. Giorgi Fort*], pēc tam F. Florindo Gižons [*F. Florindo Gijón*] un M. Balta [*M. Balta*], pārstāvji,

un

Eiropas Komisiju, ko pārstāv K. Lūiss [*X. Lewis*] un lietā T-121/04 — M. Lūiss [*M. Lewis*] un B. Stromskis [*B. Stromsky*], pārstāvji,

atbildētājas,

par prasību atlīdzināt zaudējumus, kas celta saskaņā ar EKL 235. pantu un EKL 288. panta otro daļu, lai piespriestu Eiropas Savienībai atlīdzināt zaudējumus, kas radušies sakarā ar Francijas tiesību aktos paredzēto kuģu brokeru — tulku un kuģu vadītāju ekskluzīvo pilnvaru atcelšanu.

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs J. Azizi [*J. Azizi*] (referents), tiesneši E. Kremona [*E. Cremona*] un S. Frimods Nilsens [*S. Frimodt Nielsen*],

sekretāre T. Veilere [*T. Weiler*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2009. gada 30. jūnija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

Atbilstošās tiesību normas

1 Padomes 1992. gada 12. oktobra Regulas (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas [Eiropas Savienības] Muitas kodeksa izveidi (OV L 302, 1. lpp.) 4. panta 17. punktā muitas deklarācija ir definēta kā darbība, ar kuru persona noteiktajā veidā un kārtībā paziņo par savu vēlmi precēm piemērot noteiktu muitas procedūru.

2 Regulas Nr. 2913/92 4. panta 19. punktā preču uzrādīšana muitai ir definēta kā paziņošana noteiktā kārtībā muitas dienestiem par preču nogādāšanu muitas iestādē vai citā muitas dienestu paredzētā vai akceptētā vietā.

3 Regulas Nr. 2913/92 5. pantā ir noteikts:

"1. Saskaņā ar 64. panta 2. punkta nosacījumiem un atbilstīgi 243. panta 2. punkta b) apakšpunkta ietvaros pieņemtajiem noteikumiem, jebkura persona drīkst iecelt sev pārstāvi attiecībām ar muitas dienestiem muitas noteikumos paredzēto darbību un formalitāšu izpildei.

2. Šāda pārstāvība var būt:

— tieša, ja pārstāvis rīkojas otras personas vārdā un tās uzdevumā, vai

— netieša, ja pārstāvis rīkojas savā vārdā, bet otras personas uzdevumā.

Dalībvalsts var ierobežot tiesības aizpildīt muitas deklarācijas:

— tiešā pārstāvībā vai

— netiešā pārstāvībā,

— nosakot, ka pārstāvim ir jābūt muitas aģentam, kas darbojas attiecīgās valsts teritorijā.”

4 Regulas Nr. 2913/92 64. pantā ir paredzēts:

"1. Saskaņā ar 5. pantu muitas deklarāciju var aizpildīt katra persona, kas attiecīgās preces spēj uzrādīt vai likt uzrādīt kompetentajai muitas dienestam līdz ar visiem dokumentiem, kas vajadzīgi uzrādīšanai tās muitas procedūras noteikumu piemērošanai, kurai preces deklarētas.

2. Tomēr,

a) ja muitas deklarācijas pieņemšana uzliek konkrētus pienākumus konkrētai personai, deklarācija ir jāizpilda šai personai vai tās vārdā;

[..]."

5 Regulas Nr. 2913/92 38. panta 1. punktā ir paredzēts:

"Kopienas [Eiropas Savienības] muitas teritorijā ievestās preces pavada persona, kas tās nevilcinoties nogādā Kopienā [Eiropas Savienībā] pa muitas dienestu noteiktu maršrutu saskaņā ar šo dienestu norādījumiem, ja tādi ir doti:

a) muitas iestāžu norādītā muitas iestādē vai jebkurā citā šo dienestu norādītā vai atļautā vietā vai

b) brīvajā zonā, ja preces ir ievedamas brīvajā zonā tieši:

— pa jūru vai pa gaisu, vai

— pa sauszemi, nešķērsojot citu Kopienas [Eiropas Savienības] muitas teritorijas daļu, gadījumos, kad brīvā zona piekļaujas dalībvalsts sauszemes robežai ar trešo valsti."

6 Regulas Nr. 2913/92 40. pantā, tā versijā, kura ir piemērojama šajā lietā, ir noteikts:

"Preces, kuras tiek nogādātas muitas iestādē vai citā muitas dienestu norādītā vai atļautā vietā saskaņā ar 38. panta 1. punkta a) apakšpunktu, muitai uzrāda tā persona, kas ievedusi preces Kopienas [Eiropas Savienības] muitas teritorijā, vai — attiecīgā gadījumā — persona, kas uzņemas atbildību par preču pārvadāšanu pēc šādas ievešanas."

7 Regulas Nr. 2913/92 43. pantā, tā versijā, kura ir piemērojama šajā lietā, ir noteikts:

"Ievērojot 45. pantu, par muitai 40. panta nozīmē uzrādītām precēm iesniedzama kopsavilkuma deklarācija.

Kopsavilkuma deklarācija iesniedzama, tiklīdz preces uzrādītas muitai. Muitas dienesti tomēr var nolikt deklarācijas iesniegšanai termiņu, kas nepārsniedz vienu darba dienu pēc preču uzrādīšanas muitai."

8 Regulas Nr. 2913/92 44. pantā, tā versijā, kura ir piemērojama šajā lietā, ir noteikts:

"1. Kopsavilkuma deklarācija izpildāma muitas dienestu noteikta parauga veidlapā. Tomēr muitas dienesti var atļaut izmantot par kopsavilkuma deklarāciju jebkuru tirdzniecības vai oficiālu dokumentu, kurā ir preču identifikācijai nepieciešamās ziņas.

2. Kopsavilkuma deklarāciju iesniedz:

a) persona, kas ir ievedusi preces Kopienas [Eiropas Savienības] muitas teritorijā vai jebkura persona, kas uzņemas atbildību par preču pārvadāšanu pēc šādas ievešanas, vai

b) persona, kuras vārdā rīkojas a) apakšpunktā minētās personas."

Fakti

Kuģu brokeru sākotnējais statuss

Kuģu brokera statusa vēsture un raksturojums

9 Francijas Tirdzniecības kodeksā [*code de commerce français*] (turpmāk tekstā — "Tirdzniecības kodekss") kuģu brokeriem — tulkiem un kuģu vadītājiem (turpmāk tekstā — "kuģu brokeri") ir jaukts statuss, apvienojot amatpersonas, kurai ir ekskluzīvas pilnvaras attiecībā uz noteiktu darbību veikšanu, un komersanta statusu.

10 Šādu statusu Francijas likumdevējs paredzēja, lai aizsargātu ārvalstu kapteiņus, kuri nepārvalda franču valodu, kā arī Francijas kapteiņus pret starpniekiem, kas piemēro pārmērīgi augstus tarifus.

No kuģu brokeru statusa izrietošās sekas

— Atbilstošo tiesību un pienākumu vispārējais raksturojums

11 Kuģu brokeru kā komersantu un amatpersonu statuss zināmā mērā izriet no tiesībām un pienākumiem (turpmāk tekstā — "privilēģija").

12 Tā komersanta statuss nozīmēja grāmatvedības uzskaites grāmatu sagatavošanu un darījumu iegrāmatošanu, tiesību aktu attiecībā uz bankrotu un aizliegumu apvienoties bezpeļņas organizācijās piemērošanu.

13 Amatpersonas statuss, kas izrietēja no Tirdzniecības kodeksa L-131-1. panta un nākamajiem pantiem, nozīmēja, ka amatpersona tika iecelta amatā ar Francijas transporta ministra lēmumu un tai bija jāuzņemas atbildība pār likumdevēja noteiktu tirgu.

14 Tirdzniecības kodeksa L-131-2. pantā ir paredzēts:

"[Kuģu brokeri] nosaka kurtāžu par fraktēšanu, turklāt tikai viņi ir tiesīgi tulkot, ja notiek apstrīdēšana tiesās, deklarācijas, fraktu līgumus, konosamentus, līgumus un visus tos tirdzniecības dokumentus, kuriem ir nepieciešams tulkojums; visbeidzot, konstatēt kravas transportēšanas vai kravas apmaiņas virzienu.

Strīdīgās tirdzniecības lietās un muitas dienesta vajadzībām tikai viņi var būt par tulku visiem ārvalstniekiem, kuģu īpašniekiem, komersantiem, kuģu apkalpei un citām ar kuģniecību saistībām personām."

— Materiālo tiesību attiecībā uz privilēģiju piemērošanas joma

15 Kuģu brokeri savas privilēģijas ietvaros veic divus dažādus uzdevumus, kas ir saistīti, pirmkārt, ar muitas administrācijas un/vai ostas pārvaldes noteikto formalitāšu izpildi, un, otrkārt, ar tulka, kas nodevis zvērestu tiesā, pienākumu izpildi.

16 Attiecībā uz ekskluzīvām pilnvarām veikt darbības un izpildīt formalitātes saistībā ar preču nogādāšanu muitā, šīs darbības un formalitātes ietver ienākošo un izejošo kuģu brauciena biežuma pārbaudi, informācijas par fizisko raksturojumu nodošanu, kas ļauj noteikt ar nodokli apliekamo apjomu, "kuģa deklarāciju" (izejošo un ienākošo) pārbaudi, muitas noteikto apliecinājumu un sertifikātu pārbaudi un apkalpes sarakstu kopiju nodošanu tādām kompetentajām iestādēm kā muita, robežapsardze un jūras žandarmērija.

— Privilēģijas teritoriālā un individuālā piemērošanas joma

17 Kuģu brokeru privilēģija ģeogrāfiski tika ierobežota ar to ostu, kurā kuģa brokeris tika norīkots strādāt, un parasti attiecās uz visiem kuģiem. Šo privilēģiju varēja izmantot kopā ar citiem šīs pašas izcelsmes kuģu brokeriem.

— Pienākumi, kas izriet no amatpersonas atbildības

18 Atbildība, kas ir viens no amatpersonas amata pamatelementiem, nozīmēja, ka kuģa brokerim bija jāpilda savi pienākumi ikviena prasības iesniedzēja interesēs.

19 Turklāt ikvienam kuģa brokerim bija jāīsteno visas savas pilnvaras un bija aizliegts, lai nodrošinātu tā neatkarību, veikt tirdzniecības darījumus vai bankas darījumus savā vārdā.

— Pienākumi, kas izriet no amatpersonas atbildības

20 Pirmkārt, katram kuģa brokerim bija tiesības iekasēt maksu par viņa sniegtajiem pakalpojumiem, kuras tarifi tika noteikti ar dekrētu.

21 Otrkārt, katram kuģa brokerim ir "tiesības izvirzīt" savu amata pārņēmēju, kuru apstiprina tirdzniecības flotes ministrs. Šīs "tiesības izvirzīt" tika raksturotas kā nododamas un izbeidzamas īpašumtiesības, kas tiek iegūtas, uzņemoties amatpersonas atbildību.

Kuģu brokeru privilēģijas atcelšana

Regulas Nr. 2913/92 pieņemšana un procedūra sakarā ar pienākumu neizpildi

22 Regula Nr. 2913/92, kas stājās spēkā 1994. gada 1. janvārī, liberalizēja noteiktu profesiju, kas ir saistītas ar tirdzniecības ostām, veikšanu. Tā cita starpā ieviesa principu par pārstāvības brīvību muitas iestādēs, tās 5. pantā aizliedzot dubulto pārstāvību muitas iestādēs.

23 1997. gadā joprojām bija spēkā Tirdzniecības kodeksa L-131-2. pants, kas kuģu brokeriem paredzēja ekskluzīvas pilnvaras īstenot darbības un izpildīt formalitātes saistībā ar preču nogādāšanu muitā. Uzskatot, ka šī tiesību norma neatbilst Regulas Nr. 2913/92 5. pantam, Eiropas [Savienības] Komisija pret Francijas Republiku uzsāka procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi.

24 Līdz ar to 1997. gada 12. februārī Komisija aicināja Francijas Republiku iesniegt apsvērumus par kuģu brokeru ekskluzīvām pilnvarām nogādāt preces muitā.

25 1997. gada 3. decembrī Komisija sagatavoja argumentētu atzinumu EKL 226. panta pirmās daļas izpratnē par Regulas Nr. 2913/92 5. panta 1. un 2. punkta pārkāpumu.

26 Šajā atzinumā Komisija cita starpā norādīja:

"Attiecībā uz kuģu brokeriem Francijas Tirdzniecības kodeksa [L-131-2.] pantā ir paredzēta pārstāvības muitas dienestos privilēģija. Viņi ir atbildīgi par kuģa vadību, tas ir, par visu administratīvo un muitas formalitāšu veikšanu, kuģim ienākot vai izejot no ostas.

[Regulas Nr. 2913/92] 5. panta 2. punkta [otrā] daļa paredz dalībvalstīm iespēju regulēt pārstāvību, bet, ņemot vērā šajā normā paredzēto atkāpi no principa par pārstāvības brīvību, šī norma ir jāinterpretē šauri. Tā var attiekties tikai uz muitas deklarāciju sagatavošanu un līdz ar to nevar tikt attiecināta uz tādām darbībām vai formalitātēm, kas nav tieši saistītas ar muitas deklarāciju, kāda tā ir definēta [Regulas Nr. 2913/92] 4. panta 17. punktā un 62.–77. pantā.

[..]

Šo iemeslu dēļ [..] Komisija sagatavoja argumentētu atzinumu atbilstoši [EKL 226. panta pirmajai daļai], tajā norādot, ka [..] saskaņā ar Francijas Tirdzniecības kodeksa [L-131-2.] pantu paredzot kuģu brokeriem pārstāvības iespējas, lai īstenotu darbības un formalitātes saistībā ar preču nogādāšanu muitā, [..] Francijas Republika nav izpildījusi [Regulas Nr. 2913/92] 5. panta 1. un 2. punktā paredzētos pienākumus.

Komisija aicina Francijas Republiku veikt visus nepieciešamos pasākumus, lai izpildītu šajā argumentētajā atzinumā norādītās prasības divu mēnešu laikā no tā paziņošanas."

Francijas tiesību aktu grozīšana

27 2001. gada 16. janvārī Francijas likumdevējs pieņēma Likumu Nr. 2001-43 par dažādiem noteikumiem, lai nodrošinātu atbilstību Eiropas Savienības tiesībām transporta jomā (2001. gada 17. janvāra *JORF*, 848. lpp.). Ar šo likumu tika atceltas kuģu brokeru ekskluzīvās pilnvaras.

28 Minētā likuma 1. pantā ir noteikts:

"I. Tirdzniecības kodeksa L-131-2. pants tiek atcelts.

II. Kurtāžas par fraktēšanu noteikšanu, kravas transportēšanas vai kravas apmaiņas virziena konstatēšanu, formalitātes saistībā ar preču nogādāšanu muitā, deklarāciju,

fraktu līgumu, konosamentu, līgumu un citu tirdzniecības dokumentu, kas attiecas uz kuģniecību, tulkošanu brīvi veic rēderis vai viņa pārstāvis, kas var būt kapteinis."

29 Likuma Nr. 2001-43 2. un 4. pantā ir paredzēti nosacījumi, ar kādiem kuģu brokeri var saņemt atlīdzību par viņu tiesību zaudēšanu.

30 Likuma Nr. 2001-43 5. pantā ir precizēts, ka ar dekrētu tiks noteikti nosacījumi, ar kādiem kuģu brokeri varēs strādāt transporta administratora, tirdzniecības tiesas sekretāra, tiesu izpildītāja vai tiesību aizsardzības iestādes pārstāvja uzņēmumu likvidācijas procesos profesijā, it īpaši attiecībā uz pilnīgu vai daļēju atbrīvojumu no diploma iesniegšanas vai profesionālās apmācības iziešanas.

Tiesvedība

31 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts laika posmā no 2003. gada 29. decembra līdz 2004. gada 9. decembrim, prasītājs Žans Arizmendi [*Jean Arizmendi*] un 60 citi kuģu brokeri, kuru vārdi ir minēti pielikumā, cēla šīs prasības par zaudējumu atlīdzību.

32 Ar dokumentu, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegts 2004. gada 8. martā, *Chambre nationale des courtiers maritimes de France* [Francijas Kuģu brokeru kamera] prasīja iestāties šajā tiesvedībā prasītāju atbalstam lietā T-440/03. Ar 2004. gada 30. jūnija rīkojumu Pirmās instances tiesas trešās palātas priekšsēdētājs atļāva šo iestāšanos lietā. Persona, kas iestājās lietā, iesniedza noteiktajā termiņā savu procesuālo rakstu.

33 Ar atsevišķiem dokumentiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti laika posmā no 2004. gada 29. marta līdz 2005. gada 19. janvārim, Eiropas Savienības Padome katrā no šīm lietām izvirzīja divas iebildes par nepieņemamību saskaņā ar Vispārējās tiesas Reglamenta 114. pantu.

34 Ar atsevišķiem dokumentiem, kas Vispārējās tiesas kancelejā iesniegti laika posmā no 2004. gada 30. marta līdz 2005. gada 20. janvārim, Komisija katrā no šīm lietām izvirzīja trīs iebildes par nepieņemamību saskaņā ar Reglamenta 114. pantu, kurām tika pievienota ceturtā iebilde par nepieņemamību lietā T-121/04.

35 Ar Pirmās instances tiesas trešās palātas priekšsēdētāja 2005. gada 28. aprīļa rīkojumu lietas T-440/03, T-121/04, T-171/04, T-208/04, T-365/04 un T-484/04 rakstveida, mutvārdu procesa un sprieduma taisīšanai tika apvienotas saskaņā ar Reglamenta 50. pantu.

36 Ar Pirmās instances tiesas 2005. gada 5. decembra rīkojumu Padomes un Komisijas iebildes par nepieņemamību tika pievienotas lietai, pamatojoties uz Reglamenta 114. panta 4. punktu, un lēmums par tiesāšanās izdevumiem tika atlikts.

37 Pamatojoties uz tiesneša referenta ziņojumu, Vispārējā tiesa (trešā palāta) nolēma uzsākt mutvārdu procesu. Tiesvedības organizācijas pasākumu ietvaros tā uzaicināja lietas dalībniekus atbildēt uz noteiktiem jautājumiem. Lietas dalībnieki šos lūgumus izpildīja.

38 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas jautājumiem tika uzklausītas 2009. gada 30. jūnija tiesas sēdē.

Lietas dalībnieku prasījumi

39 Prasītāju prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt Padomes un Komisijas iebildes par nepieņemamību un atzīt prasības par pieņemamām;

— galvenokārt, atzīt Eiropas Savienības atbildību pret katru no prasītājiem sakarā ar Regulas Nr. 2913/92 5. panta nelikumīgu pieņemšanu un pēc tam tā piemērošanu attiecībā uz viņiem;

— pakārtoti, atzīt Eiropas Savienības atbildību pret katru no prasītājiem sakarā Regulas Nr. 2913/92 5. panta pieņemšanu, kaut arī tā būtu bijusi likumīga, un pēc tam tā piemērošanu, radot viņiem neparastu un īpašu kaitējumu;

— līdz ar to piespriest Padomei un Komisijai solidāri atlīdzināt nodarīto kaitējumu viņu rakstveida apsvērumos norādīto summu apmērā;

— piespriest Padomei un Komisijai solidāri atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

40 *Chambre nationale des courtiers maritimes de France* prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— atzīt prasību lietā T-440/03 par pieņemamu un pamatotu;

— piespriest Padomei un Komisijai pašām segt savus tiesāšanās izdevumus.

41 Padomes un Komisijas izvirzītie prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:

— noraidīt prasības kā nepieņemamas;

— pakārtoti, noraidīt prasības kā nepamatotas;

— piespriest prasītājiem atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

42 Turklāt Komisija prasa Vispārējai tiesai, lai tā piespriež *Chambre nationale des courtiers maritimes de France* segt tiesāšanās izdevumus, ja spriedums būs labvēlīgs prasītājiem.

Ievada apsvērumi

Par principiem attiecībā uz ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos

43 Pastāvīgajā judikatūrā ir atzīts, ka, lai iestātos Eiropas Savienības ārpuslīgumiskā atbildība par tās iestāžu nelikumīgu rīcību, ir jābūt izpildītiem šādiem kritērijiem: iestādēm pārmestās rīcības prettiesiskumam, zaudējumu esamībai un cēloņsakarības starp apgalvoto rīcību un norādīto kaitējumu esamībai (Tiesas 2006. gada 9. novembra spriedums lietā C-243/05 P *Agraz* u.c./Komisija, Krājums, I-10833. lpp., 26. punkts; 2008. gada 9. septembra spriedums apvienotajās lietās C-120/06 P un C-121/06 P *FIAMM* u.c./Padome un Komisija, Krājums, I-6513. lpp., 106. punkts, un 2009. gada 30. aprīļa spriedums lietā C-497/06 P *CAS Succhi di Frutta*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 39. punkts).

44 Šo nosacījumu kumulatīvais raksturs nozīmē, ka, tā kā viens no šiem nosacījumiem nav izpildīts, prasība par zaudējumu atlīdzību ir jānoraida pilnībā, neizvērtējot citus minētās atbildības rašanās nosacījumus (Tiesas 1999. gada 9. septembra spriedums lietā C-257/98 P *Lucaccioni*/Komisija, *Recueil*, I-5251. lpp., 14. un 63. punkts; 2003. gada 8. maija spriedums lietā C-122/01 P *T. Port*/Komisija, *Recueil*, I-4261. lpp., 30. punkts, un iepriekš 43. punktā minētais spriedums lietā *CAS Succhi di Frutta*/Komisija, 40. punkts).

Par prasības priekšmeta apjomu

Lietas dalībnieku izvirzīto argumentu pārskats

45 Savos prasības pieteikumos prasītāji — kuģu brokeri prasa piespriest Eiropas Savienībai, kuru pārstāv Komisija un Padome, atlīdzināt zaudējumus, kas radušies sakarā ar viņu privilēģiju atcelšanu. Saviem prasības pieteikumiem viņi ir pievienojuši novērtējumu, kurā, pirmkārt, ir norādītas šo zaudējumus summas attiecībā uz katru

prasītāju un, otrkārt, summa, no kuras ir atskaitītas saskaņā ar Likumu Nr. 2001-43 saņemtās kompensācijas. Prasītāji ir iesnieguši arī divas papildu prasības, kuras attiecas uz minēto zaudējumu atlīdzināšanu.

46 Pirmkārt, prasītāji prasa, lai tiek atlīdzināts kaitējums, kas viņiem tika nodarīts sakarā ar to, ka, piemērojot Regulas Nr. 2913/92 5. pantu, tika atcelta privilēģija, ko viņiem piešķīra kuģa brokera statuss. Šī prasība ir balstīta uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 2913/92 5. pants aizliedz saglabāt privilēģiju. Konkrētāk, Regulas Nr. 2913/92 5. pants bija iemesls, kāpēc Francijas Republika pieņēma Likumu Nr. 2001-43, kas atcēla kuģu brokeru ekskluzīvās pilnvaras. Taču Regulas Nr. 2913/92 5. panta pieņemšanas rezultātā Eiropas Savienībai iestātos atbildība gan vainas dēļ, gan bez vainas. Prasītāji uzskata, ka Regulas Nr. 2913/92 5. panta pieņemšana ir prettiesiska, jo tās rezultātā tiek pārkāpts EKL 45. pants, tiesiskās drošības, tiesiskās paļāvības, nediskriminācijas un samērīguma princips, kā arī īpašuma tiesības. Turklāt viņi uzskata, ka neatkarīgi no jautājuma par šīs tiesību normas likumību kuģu brokeriem Regulas Nr. 2913/92 5. panta pieņemšanas rezultātā tika nodarīts īpašs un neparasts kaitējums.

47 Pakārtoti, prasītāji prasa atlīdzināt kaitējumu, kāds viņiem tika nodarīts sakarā ar privilēģijas, ko viņiem piešķīra kuģu brokera statuss, atcelšanu pēc tam, kad Komisija pret Francijas Republiku kļūdaini uzsāka procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi. Šī prasība ir balstīta uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru Regulas Nr. 2913/92 5. pants, kurā ir regulēta pārstāvība muitas iestādēs, nav attiecināms uz kuģu brokeru darbību par atlīdzību muitas iestādēs. Tādējādi Komisija pieļāva kļūdu, 1997. gada 3. decembrī nosūtot Francijas Republikai argumentētu atzinumu, kurā tā būtībā uzskatīja, ka kuģu brokeru ekskluzīvo pilnvaru saglabāšana nebūtu saderīga ar Regulas Nr. 2913/92 5. pantu. Šis argumentētais atzinums bija iemesls, kas lika Francijas Republikai pieņemt Likumu Nr. 2001-43 par kuģu brokeru ekskluzīvo pilnvaru atcelšanu, kā rezultātā Eiropas Savienība ir atbildīga par zaudējumiem, kas tika nodarīti prasītājiem viņu privilēģijas atcelšanas dēļ.

48 Komisija un Padome apstrīd prasību pieņemamību un pamatotību gan attiecībā uz tajā minētajiem galvenajiem, gan pakārtotajiem prasījumiem. Turklāt lietā T-121/04 Komisija pamatojas uz Annas Lebutijē [*Anne Le Boutillier*] prasības pieteikuma nepieņemamību, jo tajā nebija precizēts, tieši uz kāda pamata šī persona pārņēma Martinas Lebutijē [*Martine Le Boutillier*] tiesības.

Precizējumi par strīda apmēru, kurus izvirzīja lietas dalībnieki šajā tiesvedībā

49 Prasītāji tiesvedības gaitā precizēja strīda, kāds attiecībā uz viņiem tiek izskatīts, apmēru.

50 Savā iebildumu rakstā Komisija atteicās no iebildes par nepieņemamību, ko tā bija izvirzījusi attiecībā uz A. Lebutijē prasību lietā T-121/04.

51 Turklāt savās atbildēs uz Vispārējās tiesas jautājumiem prasītāji, atgādinājuši, ka kuģu brokeri nosaka kurtāžu un nevis veic pārstāvību, precizēja, ka tie nogādā muitā kuģus un nevis preces. Līdz ar to Regulas Nr. 2913/92 5. pants nav piemērojams, jo tas attiecas tikai uz pārstāvniecību, nogādājot muitā preces.

52 Tiesas sēdē prasītāji norādīja, ka uz kuģu brokeru darbību muitas iestādēs attiecas Regulas Nr. 2913/92 38., 43. un 44. pants, kas regulē preču, kas ievestas muitas teritorijā, uzrādīšanu muitai. Saskaņā ar prasītāju teikto Regulas Nr. 2913/92 43. pantā minētās kopsavilkuma deklarācijas iesniegšana atbilst "paziņojuma" iesniegšanai, ko brokeri uzskata par kurtāžu.

53 Visbeidzot, prasītāji tiesas sēdē atzina, ka iemesls, kāpēc viņiem tika nodarīts kaitējums, ir nevis Regulas Nr. 2913/92 5. pants, bet gan Komisijas 1997. gada 3. decembra argumentētais atzinums, kurā tā kļūdaini interpretēja šo tiesību normu, uzskatot, ka šis pants aizliedza saglabāt kuģu brokeru ekskluzīvās pilnvaras.

Vispārējās tiesas vērtējums

54 Vispirms, Vispārējā tiesa konstatē, ka, ņemot vērā Komisijas iebildumu rakstu, vairs nav jālemj par iebildi par nepieņemamību, kuru tā izvirzīja attiecībā pret A. Lebutijē prasību lietā T-121/04.

55 Turpinājumā Vispārējā tiesa uzskata, ka, ņemot vērā prasītāju paziņojumu tiesas sēdē, kurš minēts iepriekš 53. punktā un saskaņā ar kuru iemesls kaitējumam bija tikai 1997. gada 3. decembra argumentētais atzinums, vairs nav jālemj par prasītāju prasību par zaudējumu atlīdzību, kuru tie primāri ir izvirzījuši savos prasības pieteikumos un kura ir balstīta uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru apgalvotais kaitējums tika nodarīts Regulas Nr. 2913/92 5. panta dēļ, tas aizliedza saglabāt kuģu brokeru ekskluzīvās pilnvaras (skat. iepriekš 46. punktu). Tāpēc Vispārējā tiesa neizskatīs tos jautājumus par pieņemamību un pamatotību, kurus prasītāji ir izvirzījuši prasībā par zaudējumu atlīdzību un kuri ir balstīti uz šo pēdējo pieņēmumu.

56 Līdz ar to Vispārējā tiesa izskatīts tikai to prasītāju prasību par zaudējumu atlīdzību, kas viņu prasības pieteikumos ir formulēta pakārtoti un ir balstīta uz pieņēmumu, saskaņā ar kuru kaitējums viņiem tika nodarīts 1997. gada 3. decembra argumentētā atzinuma rezultātā. Vispārējā tiesa vispirms izvērtēs iebildi par nepieņemamību, kuru pret prasību ir izvirzījusi Komisija, jo Eiropas Savienībai neesot jāatlīdzina kaitējums, kas radies procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi uzsākšanas rezultātā. Šajā lietā izvirzīto iebilžu vidū šī iebilde ir vienīgā, kas ir balstīta uz šo pēdējo pieņēmumu un kas neattiecas uz jautājumu par vainojamību saistībā ar prasības par zaudējumu atlīdzību pamatotību un nevis pieņemamību (šajā sakarā skat. Vispārējās tiesas 1998. gada

29. janvāra spriedumu lietā T-113/96 *Dubois* un *Fils*/Padome un Komisija, *Recueil*, II-125. lpp., 34. punkts). Turpinājumā, ciktāl šī iebilde ir jānoraida, Vispārējā tiesa izskatīs jautājumus par pamatotību, kas minēti šajās prasībās.

Par pieņemamību

Lietas dalībnieku argumenti

57 Komisija pamatojas uz prasības nepieņemamību tāpēc, ka tai neesot jāatlīdzina kaitējums, kas nodarīts procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi rezultātā.

58 Komisija atgādina, ka Eiropas Savienībai nevar uzlikt atbildību par procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi neuzsākšanu (skat. Pirmās instances tiesas 2004. gada 14. janvāra rīkojumu lietā T-202/02 *Makedoniko Metro* un *Michaniki*/Komisija, *Recueil*, II-181. lpp., 43. punkts un tajā minētā judikatūra). Pēc Komisijas domām, ja privātpersona nevar apstrīdēt faktu, ka Komisija nav uzsākusi procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi, ir pilnīgi loģiski, ka privātpersona nevar apstrīdēt faktu, ka Komisija ir uzsākusi šādu procedūru. Saskaņā ar EKL 226. pantu tikai attiecīgā dalībvalsts var apstrīdēt procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi uzsākšanu.

59 Komisija uzskata, ka tai nevar pārmest sekas, kādas dalībvalstij izriet no procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi, kas pret viņu tika uzsākta. Tāpat kā Komisijai nevar pārmest procedūras uzsākšanu vai neuzsākšanu, tai nevar pārmest arī attiecīgās dalībvalsts darbību vai bezdarbību.

60 Prasītāji, kurus atbalsta persona, kas iestājusies lietā, apstrīd, ka viņu prasības var tikt uzskatītas par nepieņemamām, jo Komisijai neesot jāuzņemas atbildība par zaudējumiem, kas nodarīti procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi rezultātā.

Vispārējās tiesas vērtējums

61 Komisija uzskata, ka prasība par zaudējumu atlīdzību, kas ir balstīta uz faktu, ka tā uzsāka procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi, ir nepieņemama, jo, ja tai nevar uzlikt atbildību par procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi neuzsākšanu, ir pilnīgi loģiski, ka tai nevar uzlikt atbildību par šādas procedūras uzsākšanu.

62 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo judikatūru prasība par zaudējumu atlīdzību, kas pamatota ar Komisijas atturēšanos uzsākt procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam (pēc grozījumiem — LESD 258. pants), ir nepieņemama. Saskaņā ar šo judikatūru, ciktāl Komisijai nav pienākuma uzsākt procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, tās lēmums neuzsākt šādu procedūru katrā ziņā nav prettiesisks, jo tas nerada Eiropas Savienības ārpuslīgumisko atbildību (Tiesas 1990. gada 23. maija rīkojums lietā C-72/90 *Asia Motor France*/Komisija, *Recueil*, I-2181. lpp., 13.–15. punkts, Pirmās instances tiesas 1997. gada 3. jūlija rīkojums lietā T-201/96 *Smanor* u.c./Komisija, *Recueil*, II-1081. lpp., 30. un 31. punkts, un iepriekš 58. punktā minētais rīkojums lietā *Makedoniko Metro* un *Michaniki*/Komisija, 43. un 44. punkts). Tādējādi, tā kā Komisijai nav pienākuma uzsākt procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi, tās atturēšanās dēļ Eiropas Savienība nevar tikt saukta pie atbildības.

63 Tomēr no šīs atbildības par atturēšanos uzsākt procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi neesamības nevar secināt, ka, ja Komisija uzsāk šādu procedūru, tad vienlaicīgi tiek izslēgta arī jebkāda Eiropas Savienības atbildība.

64 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka prasība par zaudējumu atlīdzību ir autonoms tiesību aizsardzības līdzeklis, kuram ir sava īpaša funkcija tiesību aizsardzības līdzekļu sistēmā (Tiesas 1971. gada 28. aprīļa spriedums lietā 4/96 *Lütticke*/Komisija, *Recueil*, 325. lpp., 6. punkts, un Pirmās instances tiesas 2007. gada 27. novembra spriedums apvienotajās lietās T-3/00 un T-337/04 *Pitsiorlas*/Padome un ECB, II-4779. lpp., 283. punkts). Tās priekšmets ir lūgums atlīdzināt kaitējumu, kas nodarīts ar tiesību aktu vai prettiesisku rīcību, kurā ir vainojama iestāde (skat. Tiesas 2004. gada 23. marta spriedumu lietā C-234/02 P *Médiateur*/*Lamberts*, *Recueil*, I-2803. lpp., 59. punkts un tajā minētā judikatūra).

65 Tādējādi neatkarīgi no jautājuma par to, vai tas ir apstrīdams tiesību akts, par kuru var celt prasību par tiesību akta atcelšanu (skat. tālāk 69. punktu), par ikvienu iestādes aktu, kaut arī tā šo aktu ir pieņēmusi, īstenojot rīcības brīvību, principā var celt prasību par zaudējumu atlīdzību (šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 1999. gada 15. jūnija spriedumu lietā T-277/97 *Ismeri Europa*/Revīzijas palāta, *Recueil*, II-1825. lpp., 109. un 110. punkts, kas apstiprināts apelācijas instancē ar Tiesas 2001. gada 10. jūlija spriedumu lietā C-315/99 P *Ismeri Europa*/Revīzijas palāta, *Recueil*, I-5281. lpp., 41. punkts).

66 Iestādes rīcības brīvība patiešām to neatbrīvo no pienākuma rīkoties saskaņā gan ar augstāka spēka tiesību normām, tādām kā Līgums un vispārējie Eiropas Savienības tiesību principi, gan atbilstošām atvasinātām tiesībām. Ja tiek apšaubīts šī tiesību akta tiesiskums, ceļot prasību par zaudējumu atlīdzību, šo tiesiskumu var izvērtēt, ņemot vērā minētās iestādes pienākumus.

67 Pretēja pieeja būtu pretrunā tiesiskai Kopienai un liegtu prasībai par zaudējumu atlīdzību tās lietderīgo iedarbību, jo tā traucētu tiesai izvērtēt iestādes akta tiesiskumu šādas prasības iesniegšanas gadījumā (iepriekš 64. punktā minētais spriedums lietā *Médiateur*/*Lamberts*, 61. punkts).

68 Līdz ar to, ja Komisija savas kompetences ietvaros, kas tai izriet no EKL 226. panta, brīvi izvērtē iespēju uzsākt vai neuzsākt pret dalībvalsti procedūru sakarā ar pienākumu

neizpildi, nepamatojot savu izvēli (Tiesas 2001. gada 26. jūnija spriedums lietā C-70/99 Komisija/Portugāle, *Recueil*, I-4854. lpp., 17. punkts) un ja līdz ar to tā var šādos pašos apstākļos nosūtīt šai dalībvalstij argumentētu atzinu, īstenojot šo kompetenci, nevar izslēgt, ka izņēmuma apstākļos persona var pierādīt, ka šāds argumentēts atzinums ir prettiesisks un uzskatāms par pietiekami būtisku tiesību normas pārkāpumu, kas tai var radīt kaitējumu (šajā sakarā skat. iepriekš 64. punktā minēto spriedumu lietā *Médiateur*/*Lamberts*, 52. punkts, un Pirmās instances tiesas 2002. gada 10. aprīļa spriedumu lietā T-209/00 *Lamberts*/*Médiateur*, *Recueil*, II-2203. lpp., 57. punkts).

69 Šo vērtējumu neietekmē fakts, ka Komisijas argumentētais atzinums, kas sagatavots, piemērojot EKL 226. panta pirmo daļu, nav uzskatāms par aktu, kura mērķis ir radīt obligātas juridiskas sekas attiecībā pret trešām personām, un tādējādi fakts, ka minētais atzinums nav akts, kas var būt prasības atcelt tiesību aktu priekšmets (šajā sakarā skat. Tiesas 1966. gada 1. marta spriedumu lietā 48/65 *Lütticke* u.c./Komisija, *Recueil*, 27. lpp., 39. punkts; Pirmās instances tiesas 1998. gada 16. februāra rīkojumu lietā T-182/97 *Smanor* u.c./Komisija, *Recueil*, II-271. lpp., 28. punkts, un 2006. gada 5. septembra rīkojumu lietā T-242/05 *AEPI*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 30. punkts). Principā argumentēts atzinums ar savu nelikumīgo saturu var radīt kaitējumu trešām personām. Tāpēc, piemēram, nevar izslēgt, ka Komisija rada kaitējumu personām, kas tai sniegušas konfidenciālu informāciju, izpaužot šo informāciju argumentētajā atzinumā. Tāpat nevar izslēgt, ka argumentētais atzinums ietver nepareizu informāciju par noteiktām personām un var tām radīt kaitējumu.

70 Tomēr jautājums par to, vai argumentētā atzinuma dēļ Eiropas Savienību var saukt pie atbildības, attiecas uz prasības pamatotības, nevis pieņemamības izvērtēšanu.

71 Tādējādi Komisijas izvirzītā iebilde par nepieņemamību ir jānoraida.

Par lietas būtību

Par pietiekami būtiska pārkāpuma esamību

Lietas dalībnieku argumenti

72 Prasītāji būtībā apgalvo, ka 1997. gada 3. decembra argumentētais atzinums, kurā Francijas Republika ir aicināta grozīt Tirdzniecības kodeksa L-131-2. pantu, ciktāl tas piešķir kuģu brokeriem privilēģiju, kas nav saderīga ar Regulas Nr. 2913/92 5. pantu, ir kļūdains, jo šis pants nav piemērojams attiecībā uz kuģu brokeru darbību.

73 Komisija un Padome apstrīd šādu argumentāciju.

Vispārējās tiesas vērtējums

74 Vispirms ir jāatgādina, ka tiesību akta tiesiskums un šajā gadījumā Eiropas Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās ir atkarīga no tiesību normas, kas piešķir tiesības privātpersonām, pietiekami būtiska pārkāpuma esamības (skat. Pirmās instances tiesas 2007. gada 12. septembra spriedumu lietā T-259/03 *Nikolau*/Komisija, Krājumā nav publicēts, 39. punkts un tajā minētā judikatūra). Attiecībā uz šo nosacījumu izšķirošais kritērijs, lai uzskatītu, ka Eiropas Savienības tiesību pārkāpums ir pietiekami būtisks, ir tas, ka iestāde acīmredzami un būtiski nav ievērojusi savas rīcības brīvībai noteiktās robežas (2000. gada 4. jūlija spriedums lietā C-352/98 P *Bergaderm* un *Goupil*/Komisija, *Recueil*, I-5291. lpp., 43. un 44. punkts, un 2007. gada 19. aprīļa spriedums lietā C-282/05 P *Holcim (Deutschland)*/Komisija, Krājums, I-2941. lpp., 47. punkts).

75 Turpinājumā ir jāatgādina, ka EKL 226. pantā paredzētā procedūra sakarā ar pienākumu neizpildi ir īpaša procedūra, kuras mērķis ir ļaut Komisijai kā Līguma sargātājai (šajā sakarā skat. EKL 211. pantu) rūpēties par to, lai dalībvalstis ievēro Eiropas Savienības tiesības (šajā sakarā skat. Tiesas 1995. gada 11. augusta spriedumu lietā C-431/92 Komisija/Vācija, *Recueil*, I-2189. lpp., 21. punkts). Tā ļauj Komisijai pēc argumentētā atzinuma pieņemšanas, ciktāl šo atzinumu neievēro dalībvalsts, kurai tas ir adresēts, juridiski konstatēt pienākumu neizpildi, kas tiek pārmesta šai dalībvalstij. Vienīgi Tiesa ir kompetenta konstatēt, ka dalībvalsts nav izpildījusi Eiropas Savienības tiesībās paredzētos pienākumus (iepriekš 69. punktā minētais 1998. gada 16. februāra rīkojums lietā *Smanor* u.c./Komisija, 28. punkts).

76 Tādējādi, ja Komisija brīvi izvērtē iespēju uzsākt vai neuzsākt procedūru sakarā ar pienākumu neizpildi (iepriekš 68. punktā minētais spriedums lietā Komisija/Portugāle, 17. punkts), tā nevar konstatēt šādu pienākumu neizpildi ar ierobežotu vērtējumu. Procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros Komisija var sagatavot atzinumu tikai par to, ka dalībvalsts nav ievērojusi Eiropas Savienības tiesības. Tiktāl, ciktāl šajā atzinumā tā izsaka savu nostāju tikai par to, ka dalībvalsts nav izpildījusi Eiropas Savienības tiesībās paredzētos pienākumus, tā sagatavošana nevar radīt tiesību normas, kas piešķir privātpersonām tiesības, pietiekami būtisku pārkāpumu.

77 Tāpēc, pat ja Komisija argumentētajā atzinumā ir paudusi kļūdainu nostāju attiecībā uz Eiropas Savienības tiesību piemērojamību, tas nav uzskatāms par tādu pietiekami būtisku pārkāpumu, kas varētu būt pamats Eiropas Savienības saukšanai pie atbildības. Līdz ar to prasītāju prasības par zaudējumu atlīdzību ir nepamatotas.

78 Turpretim, ja vērtējumi, kas formulēti argumentētajā atzinumā, pārsniedz to, kas nepieciešams, lai noteiktu, vai dalībvalsts nav izpildījusi pienākumus, vai ja citas Komisijas darbības procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros pārsniedz tai piešķirto kompetenci, piemēram, lietas noslēpumu vai informācijas, kas grauj personas reputāciju, kļūdaina izpaušana, šie vērtējumi vai darbības var tikt uzskatīti par pārkāpumiem, kas var būt pamats Eiropas Savienības saukšanai pie atbildības. Jākonstatē, ka šajā lietā netiek apgalvots šāds pārkāpums.

Par cēloņsakarību

Ievads

79 Neatkarīgi no jautājuma par to, vai ir noticis pietiekami būtisks pārkāpums, Vispārējā tiesa uzskata, ka ir jāpārbauda arī tas, vai pastāv cēloņsakarība starp Komisijas 1997. gada 3. decembra argumentētā atzinuma pieņemšanu un prasītāju apgalvoto kaitējumu.

Lietas dalībnieku argumenti

80 Saskaņā ar prasītāju apgalvoto — Padome atzina, ka Likums Nr. 2001-43, ar kuru tika atcelta kuģu brokeru privilēģija un ar kuru līdz ar to viņiem tika nodarīts kaitējums, tika pieņemts, pamatojoties uz Komisijas 1997. gada 3. decembra argumentēto atzinumu.

81 Francijas Republikai, kurai tika adresēts šis argumentētais atzinums, nebija nekādas rīcības brīvības, lai īstenotu valsts pasākumus Eiropas Savienības tiesību piemērošanai. Likuma Nr. 2001-43 nosaukums liecina par faktu, ka Francijas iestādes tikai izpildīja Komisijas rīkojumus, kas bija ietverti 1997. gada 3. decembra atzinumā.

82 Tādējādi Likums Nr. 2001-43 neveido saikni starp Eiropas Savienības tiesību aktu, kas bija kaitējuma cēlonis, un pēdējo minēto. Tāpēc vaina par prasītājiem nodarīto kaitējumu ir pilnībā jāuzņemas Komisijai, kaut arī Francijas Republika pieņēma Likumu Nr. 2001-43, un tikai Eiropas tiesa ir kompetenta apmierināt prasību par zaudējumu atlīdzību saistībā ar šo kaitējumu.

83 Prasītāji uzsver, ka Eiropas Savienības, kuru attiecībā uz strīdīgā akta izstrādi pārstāv Komisija, ekskluzīvā atbildība ir atbilstoša ierobežojumiem un ir saistīta ar dalībvalsts atteikšanos no suverenitātes, lai izveidotu muitas savienību.

84 Padome un Komisija apstrīd šādu argumentāciju.

Vispārējās tiesas vērtējums

85 Prasības par zaudējumu atlīdzību kontekstā cēloņsakarība tiek atzīta tad, ja konkrētajā gadījumā pastāv pietiekami tieša saikne starp rīcību, kas tiek pārmesta iestādei, un apgalvoto kaitējumu, un šī saikne ir jāpierāda prasītājam. Tādējādi rīcībai, kas tiek pārmesta, ir jābūt noteicošajam kaitējuma cēlonim (šajā sakarā skat. iepriekš 43. punktā minēto spriedumu lietā *CAS Succhi di Frutta*/Komisija, 59. punkts; Pirmās instances tiesas 1998. gada 30. septembra spriedumu lietā T-149/96 *Coldiretti* u.c./Padome un Komisija, *Recueil*, II-3841. lpp., 101. punkts; 2000. gada 12. decembra Pirmās instances tiesas rīkojumu lietā T-201/99 *Royal Olympic Cruises* u.c./Padome un Komisija, *Recueil*, II-4005. lpp., 26. punkts un tajā minētā judikatūra, kas apelācijas instancē apstiprināts ar Tiesas 2002. gada 15. janvāra rīkojumu lietā C-49/01 P *Royal Olympic Cruises* u.c./Padome un Komisija, Krājumā nav publicēts; iepriekš 64. punktā minēto spriedumu apvienotajās lietās *Pitsiorlas*/Padome un ECB, 292. punkts).

86 Tomēr attiecībā uz cēloņsakarības pastāvēšanu starp 1997. gada 3. decembra argumentēto atzinumu un prasītāju apgalvotajiem zaudējumiem ir jānorāda, pirmkārt, ka vienīgie akti, kurus Komisija var izvērtēt procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros, kuru regulē EKL 226. pants, ir akti, kas ir adresēti dalībvalstīm (skat. Pirmās instances tiesas 2003. gada 2. decembra rīkojumu lietā T-344/02 *Viomichania Syskevasias Typopoiisis Kai Syntirisis Agrotikon Proïonton*/Komisija, *Recueil*, II-5121. lpp., 44. punkts un tajā minētā judikatūra). Tādējādi šī procedūra skar tikai attiecības starp Komisiju un dalībvalstīm.

87 Turpinājumā ir jānorāda, ka EKL 226. pantā paredzētajā procedūrā sakarā ar pienākumu neizpildi ir nošķirta pirmstiesas vai administratīvā stadija un tiesas vai juridiskā stadija. Tādējādi, ja Komisija uzskata, ka dalībvalsts nav izpildījusi tai paredzētos pienākumus, tā vispirms uzsāk pirmstiesas stadiju, kurā dod attiecīgajai dalībvalstij iespēju formulēt savu nostāju par tai pārmesto pienākumu neizpildi. Šo pirmstiesas stadiju Komisija noslēdzot, nosūtot dalībvalstij argumentētu atzinumu. EKL 226. pantā paredzētās pirmstiesas procedūras mērķis ir sniegt iespēju attiecīgajai dalībvalstij izpildīt savus pienākumus, kas izriet no Eiropas Savienības tiesībām, vai izmantot savas tiesības aizstāvēties pret Komisijas formulētajiem iebildumiem (Tiesas 2007. gada 18. jūlija spriedums lietā C-490/04 Komisija/Vācija, Krājums, I-6095. lpp., 25. punkts). Tādējādi dalībvalstij nav pienākuma ievērot šo argumentēto atzinumu, bet tā var — ja uzskata, ka Komisija tai kļūdaini pārmet pienākumu neizpildi, — nepildīt šo atzinumu.

88 Tikai gadījumā, ja minētā dalībvalsts noteiktajā termiņā nav izpildījusi argumentētajā atzinumā, kas tai tika nosūtīts, paredzēto, Komisija var, piemērojot EKL 226. panta otro daļu, uzsākt tiesas stadiju, vēršoties Eiropas Tiesā ar prasību sakarā ar pienākumu neizpildi (skat. Tiesas 2006. gada 18. maija spriedumu lietā C-221/04 Komisija/Spānija, Krājums, I-4515. lpp., 22. punkts un tajā minētā judikatūra).

89 Šīs prasības, kas celta saskaņā ar EKL 226. pantu, mērķis ir konstatēt, ka dalībvalsts nav izpildījusi Eiropas Savienības tiesībās paredzētos pienākumus, un šādas neizpildes konstatējums uzliek attiecīgajai dalībvalstij pienākumu veikt pasākumus, kas ietver Tiesas sprieduma izpildi (Tiesas 2005. gada 14. aprīļa spriedums lietā C-104/02 Komisija/Vācija, Krājums, I-2689. lpp., 49. punkts).

90 Ņemot vērā, ka procedūra sakarā ar pienākumu neizpildi, kuru Komisija ir uzsākusi saskaņā ar EKL 226. pantu, skar tikai attiecības starp Komisiju un attiecīgo dalībvalsti un turklāt šāda procedūra vispirms tiek pabeigta ar argumentētu atzinumu, kuru attiecīgā dalībvalsts var ievērot vai ignorēt, ir jāpārbauda, vai šajā gadījumā Komisijas 1997. gada 3. decembra atzinums, ņemot vērā tā saturu, varēja būt noteicošais cēlonis prasītāju apalvotajiem zaudējumiem.

91 Šajā sakarā ir jāatzīmē, ka minētajā argumentētajā atzinumā Komisija konstatēja, ka, paredzot kuģu brokeriem saskaņā ar Tirdzniecības kodeksa L-131-2. pantu pārstāvības tiesības, lai izpildītu darbības un formalitātes saistībā ar preču nodošanu muitā, Francijas Republika neizpildīja Regulas Nr. 2913/92 5. panta 1. un 2. punktā paredzētos pienākumus. Tāpat Komisija aicināja Francijas Republiku veikt prasītos pasākumus, lai izpildītu argumentētajā atzinumā paredzētās prasības divu mēnešu laikā.

92 Tomēr faktam, ka 1997. gada 3. decembra argumentētajā atzinumā Komisija uzskatīja, ka Tirdzniecības kodeksa L-131-2. pants nebija saderīgs ar Eiropas Savienības tiesībām — un ka tā šajā sakarā galu galā kļūdījās — šajā gadījumā nav nozīmes, jo minētais argumentētais atzinums neuzlika dalībvalstij pienākumu grozīt tās tiesību aktus. Procedūras sakarā ar pienākumu neizpildi ietvaros vienīgi Tiesas spriedumam var būt šāda obligāta iedarbība.

93 Tā kā 1997. gada 3. decembra argumentētajam atzinumam, ar kuru Komisija apgalvo, ka Francijas Republika nav izpildījusi Eiropas Savienības tiesībās paredzētos pienākumus, nav obligātas iedarbības, to nevar uzskatīt par noteicošo cēloni prasītāju apgalvotajam kaitējumam. Tāpēc cēloņsakarība starp apgalvoto kaitējumu un faktiem, kas ir tā pamatā, proti, kā apgalvo prasītāji, 1997. gada 3. decembra argumentēto atzinumu, nepastāv.

94 Līdz ar to prasības ir jānoraida kā nepamatotas.

Par tiesāšanās izdevumiem

95 Atbilstoši Reglamenta 87. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

96 Tā kā prasītājiem spriedums ir nelabvēlīgs, viņiem ir jāpiespriež atlīdzināt Komisijas un Padomes tiesāšanās izdevumus.

97 Turklāt atbilstoši Reglamenta 87. panta 4. punkta trešajai daļai Vispārējā tiesa var nolemt, ka persona, kas iestājusies lietā, savus tiesāšanās izdevumus sedz pati.

98 Šajā gadījumā persona iestājās lietā T-440/03 to prasītāju atbalstam, kuriem spriedums bija nelabvēlīgs. Līdz ar to Vispārējā tiesa uzskata, ka personai, kas iestājusies lietā, ir jāpiespriež segt savus tiesāšanās izdevumus pašai.

99 Komisija un Padome sedz savus tiesāšanās izdevumus, kas saistīti ar iestāšanos lietā, pašas, ciktāl tās nelūdza prasības noraidīšanas gadījumā piespriest personai, kas iestājusies lietā, segt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (trešā palāta)

nospriež:

1) prasības noraidīt;

2) Žans Arizmendi un 60 citi prasītāji, kuru vārdi ir minēti pielikumā, sedz savus, kā arī atlīdzina Eiropas Savienības Padomes un Eiropas Komisijas tiesāšanās izdevumus;

3) *Chambre nationale des courtiers maritimes de France* sedz savus tiesāšanās izdevumus pati;

4) Padome un Komisija sedz savus tiesāšanās izdevumus, kas radušies sakarā ar *Chambre nationale des courtiers maritimes de France* iestāšanos lietā, pašas.

Azizi Cremona Frimodt Nielsen

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2009. gada 18. decembrī.

[Paraksti]

Pielikums

Lieta T-440/03,

Alain Assier de Pompignan, ar dzīvesvietu *Fort-de-France* (Francija),

Bruno Bachemont, ar dzīvesvietu *Dunkerque* (Francija),

Frédéric Blanchy **mantinieki**, ar dzīvesvietu *Bordeaux* (Francija),

Stéphane De Borville, ar dzīvesvietu *Dunkerque*,

Jean-Pierre Caradec, ar dzīvesvietu *Brest* (Francija),

Jean-Jacques Caruel, ar dzīvesvietu *Baie Mahault* (Francija),

Christian Colin-Olivier, ar dzīvesvietu *Havre* (Francija),

Édouard Croze, ar dzīvesvietu *Nice* (Francija),

Philippe Demonchy, ar dzīvesvietu *Boulogne-sur-mer* (Francija),

Jacques Durand-Viel **mantinieks**, ar dzīvesvietu *Lacanau* (Francija),

Michel Elain, ar dzīvesvietu *Brest*,

Bernard Flandin, ar dzīvesvietu *Rouen* (Francija),

Patrick Foissey, ar dzīvesvietu *Calais* (Francija),

François Boyer de la Giroday, ar dzīvesvietu *Bassens* (Francija),

Thierry Gelée, ar dzīvesvietu *Tréport* (Francija),

Stanislas Gomercic, ar dzīvesvietu *Marseille* (Francija),

Michel Hecquet, ar dzīvesvietu *Dunkerque*,

Jacques Héliard, ar dzīvesvietu *Nantes* (Francija),

Xavier Humann, ar dzīvesvietu *Havre*,

Francis Humann, ar dzīvesvietu *Rouen*,

Michel Jolivet, ar dzīvesvietu *Montoir* (Francija),

Guy Jourdan-Barry, ar dzīvesvietu *Marseille*,

Pierre Lambot, ar dzīvesvietu *Sables-d'Olonne* (Francija),

Pierre Laurent, ar dzīvesvietu *Rochefort* (Francija),

Joachim Lefebvre, ar dzīvesvietu *Dunkerque*,

Didier Levavasseur, ar dzīvesvietu *Havre*,

Alexis Lobadowski, ar dzīvesvietu *Havre*,

Erik Martin **mantinieki**, ar dzīvesvietu *Havre*,

Éric Mascle, ar dzīvesvietu *Port-la-Nouvelle* (Francija),

Catherine Meclot, ar dzīvesvietu *Basse-Terre* (Francija),

Loïc Morice, ar dzīvesvietu *Brest*,

Roger Phelippeau, ar dzīvesvietu *Toulon* (Francija),

Serge Pierre, ar dzīvesvietu *Dunkerque*,

Jean-Pierre Porry, ar dzīvesvietu *Fort-de-France*,

Antoine Ravisse, ar dzīvesvietu *Calais*,

Félix Rogliano **mantinieki**, ar dzīvesvietu *Port-de-Bouc* (Francija),

François Sédard, ar dzīvesvietu *Venosc* (Francija),

Raymond Schmit, ar dzīvesvietu *Pointe-à-Pitre* (Francija),

Jean-Philippe Taconet, ar dzīvesvietu *Havre*,

Lionel Taconet, ar dzīvesvietu *Rouen*,

Philippe Thillard, ar dzīvesvietu *Havre*,

Olivier Vallois, ar dzīvesvietu *Dunkerque*,

Daniel-Guy Voillot, ar dzīvesvietu *Havre*.

Lieta T-121/04,

Henri Boquien, ar dzīvesvietu *Bordeaux*,

Yves Delamaire, ar dzīvesvietu *Saint-Malo* (Francija),

Éric Eltvedt, ar dzīvesvietu *Marseille*,

Thierry Ferran, ar dzīvesvietu *Port-Vendres* (Francija),

Didier Frisch, ar dzīvesvietu *Sète* (Francija),

Merri Jacquemin, ar dzīvesvietu *Larmor-Plage* (Francija),

Anne Le Boutillier **mantinieki**, ar dzīvesvietu *La Rochelle* (Francija),

Pierre-Olivier Le Normand de Bretteville, ar dzīvesvietu *Port-de-Bouc*,

Gérard Lesaignoux, ar dzīvesvietu *Sète*,

Jean-Pierre Roger, ar dzīvesvietu *Plerin* (Francija),

Michel Roy, ar dzīvesvietu *Saint-Malo*,

Léon Ruggiero, ar dzīvesvietu *Sète*,

Pascal Vialard, ar dzīvesvietu *Sète*.

Lieta T-171/04,

Daniel Surget, ar dzīvesvietu *Cherbourg* (Francija).

Lieta T-208/04,

Dominique Hardy, ar dzīvesvietu *Coudeville-Plage* (Francija).

Lieta T-365/04,

Dominique Cantoni, ar dzīvesvietu *Marseille*.

Lieta T-484/04,

François Pilat, ar dzīvesvietu *Honfleur* (Francija).

Satura rādītājs

Atbilstošās tiesību normas . . . . . II - 4889

Fakti . . . . . II - 4894

Kuģu brokeru sākotnējais statuss . . . . . II - 4894

Kuģu brokera statusa vēsture un raksturojums . . . . . II - 4894

No kuģu brokeru statusa izrietošās sekas . . . . . II - 4894

— Atbilstošo tiesību un pienākumu vispārējais raksturojums . . . . . II - 4894

— Materiālo tiesību attiecībā uz privilēģiju piemērošanas joma . . . . . II - 4895

— Privilēģijas teritoriālā un individuālā piemērošanas joma . . . . . II - 4896

— Pienākumi, kas izriet no amatpersonas atbildības . . . . . II - 4896

— Pienākumi, kas izriet no amatpersonas atbildības . . . . . II - 4897

Kuģu brokeru privilēģijas atcelšana . . . . . II - 4897

Regulas Nr. 2913/92 pieņemšana un procedūra sakarā ar pienākumu neizpildi . . . . . II - 4897

Francijas tiesību aktu grozīšana . . . . . II - 4899

Tiesvedība . . . . . II - 4900

Lietas dalībnieku prasījumi . . . . . II - 4902

Ievada apsvērumi . . . . . II - 4904

Par principiem attiecībā uz ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos . . . . . II - 4904

Par prasības priekšmeta apjomu . . . . . II - 4904

Lietas dalībnieku izvirzīto argumentu pārskats . . . . . II - 4904

Precizējumi par strīda apmēru, kurus izvirzīja lietas dalībnieki šajā tiesvedībā . . . . . II - 4906

Vispārējās tiesas vērtējums . . . . . II - 4907

Par pieņemamību . . . . . II - 4908

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 4908

Vispārējās tiesas vērtējums . . . . . II - 4909

Par lietas būtību . . . . . II - 4912

Par pietiekami būtiska pārkāpuma esamību . . . . . II - 4912

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 4912

Vispārējās tiesas vērtējums . . . . . II - 4912

Par cēloņsakarību . . . . . II - 4914

Ievads . . . . . II - 4914

Lietas dalībnieku argumenti . . . . . II - 4914

Vispārējās tiesas vērtējums . . . . . II - 4915

Par tiesāšanās izdevumiem . . . . . II - 4917